

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ROYAL POLICE CADET ACADEMY

คู่มือ

นักเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่น ๖๗
ปีการศึกษา ๒๕๕๓

บัญญัติ ๔๐ ประการของสุภาพบุรุษสามพราน

บัญญัติ ๔๐ ประการของสุภาพบุรุษสามพราน เป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นสำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้งชายและหญิง ได้ศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้ นักเรียนนายร้อยตำรวจได้พัฒนาจิตใจ อุปนิสัย บุคลิกภาพ ตลอดจนมารยาทหลังคม และพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมกับการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ดั่งาม เพียบพร้อมไปด้วยเกียรติยศ คุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ศรัทธาและเชื่อถือจาก ประชาชนและสังคม ดั่งสมญานามที่เหล่านักเรียนนายร้อยตำรวจ ได้รับว่าเป็น "สุภาพบุรุษสามพราน" และ "สุภาพสตรีสามพราน"

บัญญัติ ๔๐ ประการของสุภาพบุรุษสามพราน มีดังนี้

ข้อ ๑ ฟังระลึกไว้เสมอว่า ทุกครั้งที่สวมเครื่องแบบนั้น เรามี ๒ สถานภาพ ในขณะเดียวกัน คือ เราเป็นตัวของเราเองในฐานะบุคคลธรรมดาหนึ่ง และเรามีฐานะเป็นตัวแทนของสถาบัน (ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ของนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้งหมด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเป็นข้าราชการของรัฐ) สิ่งทีบุคคลธรรมดาพึงจะกระทำได้ แต่เป็นการกระทำผิดวิสัยของตำรวจที่ดีควรกระทำแล้ว เราพึงละเว้นการกระทำนั้นเสีย

ข้อ ๒ จงแต่งกายให้ประณีตบรรจง เรียบร้อย สะอาด ครบถ้วน และถูกต้อง ให้แบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นเสมอ (โดยเฉพาะการแต่งเครื่องแบบ ฟังระลึกถึงเกียรติศักดิ์แห่งเครื่องแบบโดยเคร่งครัด)

จงย่นำเอาส่วนหนึ่งส่วนใดของเครื่องแบบ ไปประกอบเครื่องแต่งกายอื่น โดยเด็ดขาด

ข้อ ๓ จงใช้วาจาอันไพเราะ นุ่มนวล สุภาพ มีหางเสียง และเหมาะกับกาล-เทศะ จงระลึกอยู่เสมอว่า "สำเนียงบอกชาวชาติ มารยาทบอกภาษา กิริยาบอกสกุล" ฟังหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่สุภาพชนทั่วไปเห็นว่า ไม่สุภาพ เช่น ไอ้ท่า ลื้อ อ้าว หรือ การโท่ ฮาป่า ฎ มึง เฮ้ย...

- อย่าพูดเรื่องหยาบโลนในที่ประชุม แม้ว่าจะเป็นในระหว่างผู้ชายหรือเพื่อน จงพูดคุยแต่น้อย อย่าเป็นคนพูดมาก หลีกเลี่ยงการตะโกนดังๆ โดยไม่จำเป็น

- อย่าพูดคุยในขณะที่นั่งรถโดยสารโดยไม่จำเป็น พึงอยู่ในอาการสำรวมและสุภาพ

- จงใช้คำ สวัสดิ์ เสียใจ ขอโทษ ขอขอบคุณ ในโอกาสอันควรเสมอ

ข้อ ๔ จงมีกิริยาสุภาพ สำรวมในการลุก นั่ง เดิน และปฏิบัติให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

- การแต่งเครื่องแบบเดิน ไม่ควรผิวปาก ร้องเพลง หรือพูดคุย

- จงมีความอ่อนโยนในท่าทีการปฏิบัติ โดยยึดหลักว่า "การอ่อนโยนเป็นพลัง"

ข้อ ๕ จงทำตนให้เป็นที่รักแก่สุภาพชนทั่วไปด้วยความมีมารยาท อย่าทำตนเป็นคนคับแคบ ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น จงรู้จักกับคน ทำสังคมา โดยกว้างขวาง รู้จักคนใหม่ๆ อยู่เสมอ และเมื่อรู้จักแล้วก็อย่าทำลี้ม

- เมื่อรู้จักกับใคร จงหาความรู้ใหม่ๆ จากเขาเสมอ เพราะคนเรามีความรู้ความสามารถเฉพาะตัวทุกคน และจะเป็นประโยชน์ต่อหน้าที่ของเราด้วย

ข้อ ๖ จงอย่าดูหมิ่นดูแคลนบุคคลใด แม้ว่าเขาจะด้อยหรือแตกต่างด้วยชาติตระกูล ภาษา ฐานะ และการศึกษา จงยึดมั่นในหลักที่ "หยิ่งในเกียรติ แต่ไม่เหยียดผู้ใดไว้เสมอ"

- อย่าพูดปรักปรำผู้ที่อยู่ในสถาบันอื่น (เหล่าอื่น) ว่าไม่ดี ผู้สถาบันของเราไม่ได้ เพราะสถาบันเป็นเรื่องของความภาคภูมิใจเชื่อถือของแต่ละคน แต่ตรงข้ามเราควรเคารพยกย่องสถาบันอื่นทุกสถาบัน ส่วนตัวของเรานั้นจะเคารพเชื่อถือสถาบันใดก็เป็นเรื่องส่วนตัวภายในจิตใจเรา

ข้อ ๗ จงเป็นคนถ่อมตนและยึดมั่นอยู่เสมอว่า ผู้ที่ถ่อมตนย่อมจะได้รับการยกย่อง แต่จงอย่าดูถูกความสามารถของตนเอง ระลึกอยู่เสมอว่า "หลักการแข็งทำที่อ่อนไว้เสมอ"

- จงอย่าพรั้อัววดความร่ำรวยหรือความดีของตนอย่างไม่รู้จักเบื้อหนาย แต่ตรงกันข้ามควรจะอดทนฟังการโอ้อวดของคนอื่นให้มากไว้

- อย่าคุยถึงความดีของตนเองหรือสถาบันว่าดีอย่างนั้นดีอย่างนี้ เพราะประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินเองจากการปฏิบัติจริงๆ ของเรามากกว่าที่จะฟังเราพูด

ข้อ ๘ พึงละเว้นการเอาชนะผู้อื่นด้วยความก้าวร้าว พึงเอาชนะด้วยความอ่อนโยน พึงละเว้นการโต้เถียงกับผู้อื่นโดยไม่จำเป็น เว้นแต่ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งต้องกระทำด้วยความเฉียบขาด สมเหตุสมผล แม้จะต้องใช้ความรุนแรง ก็จะต้องเป็นความรุนแรงที่มีเหตุผล

ข้อ ๙ จงแต่งเครื่องแบบเข้าไปในสถาบันที่อันสมควรแก่เครื่องแบบเรา

- ในการไปติดต่อราชการกันที่สถานที่ราชการใดๆ จะต้องแต่งเครื่องแบบเสมอ
- จงอย่าแต่งเครื่องแบบเข้าไปในสถานที่อันไม่สมควร ไม่เหมาะสมและแหล่งแห่งความชั่วร้าย อันเป็นทางที่จะทำให้เกิดความเสื่อมเสียในเกียรติของเครื่องแบบ เว้นแต่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
- สถานที่ที่ไม่ควรแต่งเครื่องแบบเข้าไปโดยไม่จำเป็น เช่น ที่ชุมชนที่มีผู้คนพลุกพล่าน ตลาดสด สถานเริงรมย์ โรงมโหรีสพ

ข้อ ๑๐ ต้องไม่มั่วสุมกับผู้ที่ประพฤติตนไปในทางที่เสื่อมเสีย ในสายตาของประชาชน เว้นแต่เพื่อผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๑๑ การแต่งเครื่องแบบแล้วหัวของพระรุงพระรัง (ชะลอม ถุง อุ้มเด็ก ฯลฯ) ในที่ชุมชน ย่อมเป็นการไม่สมควร

ข้อ ๑๒ - ตำรวจย่อมไม่ถือร่มขณะที่อยู่ในเครื่องแบบ

- นักเรียนนายร้อยตำรวจ ต้องไม่วิ่งขึ้นรถโดยสาร เว้นแต่กรณีเร่งด่วนจำเป็น

ข้อ ๑๓ พึงละเว้นดื่มสุราจนเมามาย คুমสติไม่ได้ในแหล่งชุมชน เพราะถือว่าเป็นกรณีที่ทำให้เสื่อมเสียเกียรติ และเป็นที่น่าดูหมิ่นดูแคลนของบุคคลทั่วไป เมื่อรู้ตัวว่าเมาก่อนที่จะคুমสติไม่ได้ ควรรีบกลับบ้านหรือที่พักของตนโดยเร็ว อย่าตัดสินใจหรือกระทำการใดๆ ในขณะที่ขาดสติสัมปชัญญะเป็นอันขาด

ข้อ ๑๔ จะต้องสร้างและกระทำตนให้เป็นที่อุ่นใจและไว้วางใจแก่ประชาชน ให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

ข้อ ๑๕ ตำรวจที่แท้จริงจะต้องเป็นตำรวจทั้งร่างกายและจิตใจ ย่อมไม่ใช่

อำนาจหน้าที่ หรือศักดิ์ศรีของเครื่องแบบของตนไปชมชู้ประชาชนหรือเรียกร้อง
อภิสิทธิ์ใดๆ จากประชาชนที่ได้เสียภาษีเพื่อความอยู่ดีของตำรวจ

ข้อ ๑๖ จักต้องปรับปรุงท่วงท่าของตน ให้เป็นที่น่าเคารพเชื่อมั่นแก่ผู้พบเห็น
ให้สมกับเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ จงเพาะกายให้กำยำ แข็งแรงสมกับชายชาติตำรวจ

- ตำรวจต้องมีท่าทางลักษณะของอาจผึ่งผาย ไม่เงื่องหงอย จะนั่ง ยืน เดิน
ต้องเป็นไปด้วยท่าทางอันสง่าผ่าเผยเดินยึดดอก ตัวตรง แกว่งแขนพองาม จังหวะไม่
เร็วหรือช้าเกินไป การยืนหรือนั่งต้องให้อาจ ไม่ใช่ออกห่อหรืออหรือหลังค่อม (ไม่
ควรนั่งเก้าอี้ กางเขน กอดเข่า ไหว้ห้าง)

- ความแข็งแรง เข้มแข็ง ย่อมเป็นเครื่องเชิดชูลักษณะตำรวจให้เด่นขึ้น
แต่ต้องคลุมเคล้าไปด้วยทำที่อันสุภาพ ไม่แข็งกร้าว รู้จักจังหวะว่ากาลเทศะใดควร
จะแข็งแรงหรือสุภาพเพียงใด จงสร้างสรรค์ท่วงท่าให้อ่อนโยนละมุนละไม แต่มี
ใช้อ่อนแอ หรือปวกเปียก ลังเล ไม่เด็ดขาดพึงยึดหลักว่า “จงอ่อนโยน แต่อย่า
อ่อนแอ จงแข็งแรง แต่อย่าแข็งกระด้าง”

ข้อ ๑๗ จงเป็นคนตรงต่อเวลา จงให้ผู้อื่นไว้วางใจได้ในความตรงต่อเวลา
ของเรา เมื่อมีนัด อย่าให้ใครคอยเป็นอันขาด

ข้อ ๑๘ ต้องรักษาระเบียบการเคารพอย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ การแสดง
ความเคารพเป็นหัวใจของบุคคลในเครื่องแบบ ต้องไม่หลีกเลียงการแสดง
ความเคารพต่อกันและกัน

- ระดับต่ำกว่า ทำความเคารพผู้อาวุโสก่อน

- ระดับเสมอกัน ต่างฝ่ายต่างทำพร้อมกันโดยไม่เกี่ยงงอนกัน (ผู้เห็นก่อน
ทำก่อน)

- ระดับสูงกว่า ต้องรับการเคารพจากระดับต่ำกว่าทุกครั้ง

- ขณะแต่งเครื่องแบบ ต้องสวมหมวกตลอดเวลา และทำความเคารพด้วยท่า
วันทยหัตถ์เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเคารพหรือการทักทายบุคคลใดๆ และไม่ว่าอยู่ ณ ที่
ใดก็ตาม

- กรณีที่ยืนบนรถเมล์ มือทั้งสองข้างไม่วาง ไม่ต้องทำความเคารพด้วยท่า
วันทยหัตถ์ ควรทักทายด้วยกิริยาเป็นมิตร และกล่าวว่า “สวัสดีครับ” อย่างสุภาพ

- กรณีที่จะถอดหมวกและทำความเคารพด้วยการไหว้ คือ เมื่ออยู่ในที่รโหฐาน

(ที่ส่วนตัว) และบุคคลที่ทำความเคารพนั้น เป็นผู้ที่ควรแก่การเคารพอย่างมาก เช่น บิดา มารดา ผู้ใหญ่ พระสงฆ์

- เมื่ออยู่ในที่บริเวณวัดต้องถอดหมวก และทำความเคารพด้วยการไหว้
- เมื่อผ่านสถานที่หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา อันเป็นที่เคารพบูชาของบุคคลทั่วไป

ข้อ ๑๙ ต้องยึดมั่นในการปฏิบัติตามระเบียบระบบอาวุโสโดยความเคารพ ต้องรักษามารยาทที่ดีที่พึงปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ หรือ ผู้บังคับบัญชา

- สำรวมกิริยา วาจา ให้เคารพในโอกาสแรกที่เห็น
- อย่างนั่งเก้าอี้ตะเอน เอนก ไหวห่าง กระดิกเท้า
- ไม่หันหลังให้ผู้ใหญ่ในขณะที่พูดด้วย
- ให้รู้จักให้ที่นั่งอันควรแก่ท่าน
- ไม่ล่วงร่บเข้าขณะพูดต่อหน้าผู้อื่น นอกจากจะหยิบของในกระเป๋า (รีบเอาออกโดยเร็ว)
- ไม่ควรเดินขึ้นหน้าผู้ใหญ่ อย่าเดินตีไหล่เสมอ ควรเดินคล้อยหลังมาพอสมควร
- เมื่อผู้ใหญ่เรียกหา ควรจัดเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อย
- ใช้วาจาอันไพเราะพร้อมไปด้วยความเคารพยำเกรง อย่าล้อเลียนหรือตีเสมอ

ข้อ ๒๐ พึงมีมารยาทอันดีในการเข้าสโมสร หรือแหล่งสังคม

- ขึ้นสโมสรครั้งแรกต้องให้ความเคารพแก่ผู้ใหญ่ที่อยู่在那นก่อน แม้ผู้ใหญ่จะเห็นหรือไม่ก็ตาม
- จงระมัดระวังกิริยา วาจา มารยาทให้สุภาพต่อทุกคน
- อย่าก่อความรำคาญให้แก่ผู้อื่น อย่าส่งเสียงเอ็ดอึง
- แสดงอัธยาศัยอันกว้างขวาง เข้าไหนเข้าได้
- ในงานลีลาศหรือรำวง เวลาเราจะขอผู้หญิงเต้นรำด้วย ไม่ควรขอคนที่เราไม่รู้จัก และถ้าเราจะขอ ต้องขอร้องให้คนที่รู้จักให้ช่วยแนะนำให้รู้จักเสียก่อน เต้นเสร็จพาส่งกลับที่เดิมและกล่าวขอบคุณ
- สตรีที่เต้นรำกับผู้ใดแล้ว ไม่ควรจะปิดการเต้นรำกับสุภาพบุรุษอื่นที่มาขอเต้นด้วย
- ไม่ควรสูบบุหรี่ในขณะที่เต้นรำเป็นอันขาด
- ถ้ารู้สึกเหน็ดเหนื่อย ในขณะที่เต้นรำก็ควรปลีกตัวออกไปจากห้องเต้นรำเสีย

ชั่วคราว

- มีใครมาขอเดินร่ำด้วย ต้องขอความเห็นชอบจากคู่ของตนที่พามาเสียก่อน
- ถ้าปฏิเสธ จงปฏิเสธด้วยความสุภาพและมีเหตุผล
- ก่อนกลับจากสโมสร ควรเคารพผู้ใหญ่ในที่นั้นก่อนเสมอ

ข้อ ๒๑ จงเป็นแขกที่ดีของทุกคน

- อย่าพรอดพราดเข้าไปในบ้านโดยเจ้าของไม่รู้ (กตสันัญญาตเสียก่อน)
- ถ้าไม่สนิทกันจริงๆ แล้ว ไม่ควรเข้าไปทางหลังบ้าน และอย่าล่วงล้ำเกินห้อง

รับแขก

- เมื่อเรามีแขกอยู่ก่อนแล้ว ให้โอกาสแก่เขา อย่าเข้าไปขัดจังหวะ
- ถ้าเจ้าของบ้านยังรับประทานอาหารอยู่ ควรรอให้เขามิ่เสียก่อน
- ให้การเคารพการว้เป็นอย่างดี
- อย่าถือวิสาสะจนเลยขอบเขต
- อย่าสอดส่ายสายตาไปมาภายในบ้านเรือนของเขาจนดูน่าเกลียด
- รู้จังหวะสังเกตว่า เจ้าของบ้านพอใจหรือแสดงว่ากำลังมีธุระ
- ผู้ลา ย่อมเคารพก่อน และบอกก่อนเสมอ

ข้อ ๒๒ จงรู้จักต้อนรับผู้อื่นที่เป็นแขกของเรา

- อย่าปล่อยให้แขกคอยนานเกินสมควร
- แสดงการคารวะและต้อนรับด้วยกิริยาอันสุภาพอ่อนโยน ไม่บูดบึ้ง
- เชื้อเชิญให้ขึ้นบ้าน (เข้าในบ้าน) ในที่นั่งอันสมควร
- จัดหาน้ำ ต้อนรับตามสมควร
- ถ้าผู้ที่มาหาเป็นผู้ใหญ่ ควรแนะนำครอบครัวของตนให้ผู้ใหญ่รู้จัก
- อย่าแสดงกิริยารังเกียจแขกจนสังเกตได้ชัด
- รู้จักชวนคุย อย่าให้แขกเหงา
- อย่าดูนาฬิกาเป็นเชิงไล่แขก
- เมื่อแขกกลับ ควรนำไปส่งในที่ที่ควร และเชิญให้มาอีก
- เชิญสตรีหรือผู้อาวุโสกว่าไปเที่ยว หรือรับประทานอาหาร ต้องเป็นผู้รับ

ผิดชอบค่าใช้จ่าย

- ข้อ ๒๓ จงรู้จักคนให้มากที่สุดและมีมารยาทในการแนะนำให้รู้จักกัน
- แนะนำชายให้รู้จักหญิง (นำชายมาแนะนำเว้นแต่ชายจะเป็นผู้ใหญ่กว่า)
 - ถ้าแนะนำแล้วฟังชื่อไม่ชัด ควรพูดว่า "ขอโทษครับ ผมฟังชื่อคุณไม่ถนัด"
- ไม่ควรถามชื่อเขาตรงๆ หรือเดาชื่อเขาเอง
- อย่าแนะนำคนที่แสดงที่ท่าว่าไม่อยากจะรู้จักกัน
 - เมื่อเข้าไปนั่งโต๊ะอาหารแล้ว มักไม่นิยมให้รู้จักกันควรกระทำก่อนหรือหลัง
 - การแนะนำ เอ่ยชื่อผู้ที่เราไปแนะนำก่อน
 - ขณะเดินอยู่ท่ามกลางถนนกับเพื่อนคนหนึ่ง บังเอิญพบเพื่อนอีกคนหนึ่ง
- ไม่จำเป็นต้องแนะนำเพื่อนให้รู้จักกับเพื่อนใหม่ เว้นแต่จะต้องรู้จักพูดคุยกันอยู่บ้าง
- เพื่อนที่เดินมาด้วยกัน เมื่อเพื่อนหยุดพักทักทายกับเพื่อนที่รู้จัก ไม่ควรหยุดฟังการสนทนา ควรเดินไปเรื่อยๆ ซ้ำๆ แล้วหยุดรอ

- ข้อ ๒๔ จงสนทนากับคนอื่นอย่างมีมารยาท
- อย่าเล่าเรื่องใดซ้ำๆ ซากๆ
 - อย่าขัดคอ รู้จักเกรงใจคน
 - หลีกเลี่ยงการพูดถึงเรื่องของเราเอง ให้มากที่สุด
 - อย่าชิงพูด แต่จงฟังให้มาก
 - อย่าพูดก้าวร้าวหรือกล่าวร้ายถึงคนที่ผู้สนทนานับถือ
 - อย่าสอดแทรกถามถึงเรื่องธุระส่วนตัวของเขาจนเกินควร
 - อย่าลอบแอบฟังผู้อื่นพูด
 - อย่าแย่งตัวคู่สนทนา ที่กำลังคุยอยู่กับผู้อื่นเป็นอันขาด
 - อย่าพูดถึงสิ่งอันควรปกปิดท่ามกลางชุมชน (อย่านำเรื่องในหน่วยงานของตนไปเล่าโดยเด็ดขาด)
 - อย่าบ่น ไม้ กระซิบกระซาบกับใครเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้อื่น
 - จงแสวงหาเรื่องคุยที่คู่สนทนาพอในร่วมกัน และหลีกเลี่ยงข้อที่จะขัดแย้งแตกต่างกัน (แสวงจุดรวม สงวนจุดต่าง)

- ข้อ ๒๕ จงทักทายคนให้เป็น
- เวลาเราพบปะเพื่อนฝูงต่อหน้าที่ชุมชน ไม่ว่าคุ้นเคยกันมาสักเพียงใด ต้องอย่าแสดงความเป็นกันเองด้วยการตบไหล่ หรือหยอกล้อ ซึ่งจะทำให้คนอื่นเห็นว่าเราไม่เรียบร้อย

- การจับมือ ต้องทำให้ถูกต้อง
- ให้ผู้อาวุโส หรือสตรียื่นมือมาให้จับ อย่าได้ยื่นไปก่อน
- ต้องมองตาคนที่จับมือด้วยสายตาด้านเป็นมิตร เพื่อนที่สนิทจับพร้อมๆ กันก็ได้
- ไม่รู้จักกันไม่ควรจับ ก้มศีรษะทักทายกันได้

ข้อ ๒๖ จงมีมารยาทอันดีในการรับประทานอาหาร

- อย่าตักอาหารให้มากเกินไปจนหกเรี่ยราด
- รับประทานอาหารในลักษณะสุภาพ อย่าโยกย้ายไปมา มุมมามหรือเร็วเกิน
- อย่านำช้อนส้อมที่ยังมีข้าว หรืออาหารติดอยู่ ตักลงในอาหาร
- อย่าวางเศษอาหารไว้เกลื่อนกลาด ไม่มีที่ทิ้งโดยเฉพาะให้เขี่ยไว้ที่ข้างจาน
- ไอ ทาว เรอ จาม สะอึก สิ้งน้ำมูก น้ำลาย ต้องหลีกเลี่ยง ถ้าจำเป็น ต้องปิดป้อง อย่าให้มีเสียง และหันหน้าออกนอกวงอาหาร
- รู้จักหยิบหรือบริการแก่ผู้ร่วมวงอาหาร หรือเมื่อเขาหยิบไม่สะดวกตามสมควร
- อย่าหยิบผ่านหน้าผู้อื่น ควรขอโทษเสียก่อน หรือไม่ก็ขอให้เขาส่งให้
- อย่าเอาภาชนะของเขามาใช้ร่วมกัน
- อย่าเอาของใช้ส่วนตัวไปตักอาหารซึ่งเป็นของกลาง (ใช้ช้อนกลาง)
- อย่าเดินรับประทานอาหารขณะแต่งเครื่องแบบอยู่ ห้ามซื้ออาหารเครื่องดื่มตามรายทางบริเวณเป็นอันขาด (ควรเข้าไปในร้านค้าอาหารให้เรียบร้อย)
- อย่าล้วง แคะ แกะ เกา ในขณะที่รับประทานอาหาร
- อย่ากินอาหารจนเกลี้ยงจาน แต่ไม่ควรเหลือไว้มากเกินไป
- อย่าเคาะช้อนส้อมเล่น หรือเล่นช้อนส้อมเสียงดัง
- ค่อยๆ ตักอาหารเข้าปาก อย่าอ้าปากกว้างเกินไป อย่าแลบลิ้นออกมารับอาหาร
- อย่านั่งกางศอกจนเกินควร อย่านั่งเท้ากางหรือเท้าโต๊ะ
- อย่าพูดขณะมีอาหารเต็มปาก หรือพูดใกล้ชิดหน้าผู้อื่นเกินไป
- จะถามใครต้องดู ให้อาหารในปากเขาจนจะหมดแล้ว
- อิ่มแล้วอมน้ำบ้วนปากซลุกๆ (อย่ากลืนเลยทีเดียว) อย่าให้มีเสียงดัง
- อย่าจิ้มฟันอย่างเปิดเผย (ควรยกมือป้อง)
- อิ่มแล้วรวบช้อนส้อม มีด จัดโต๊ะอาหารให้เรียบร้อยตามควร
- ไม่ควรอิมก่อนผู้ใหญ่ เมื่อผู้ใหญ่ทำท่าจะอิมต้องรีบอิมทันที
- ควรลุกจากโต๊ะพร้อมๆ กับผู้ร่วมวงอาหาร แต่ต้องที่หลังผู้ใหญ่

- อย่างนึ่งก่อนสุภาพสตรีหรือผู้ใหญ่ (ต้องเลื่อนเก้าอี้ให้สตรีนั่งก่อนแล้วจึงนั่งตามไป)

- อย่างนึ่งก่อนเจ้าของหรือเจ้าภาพ จะเชิญนั่ง
- ในวงอาหารที่มีการดื่มด้วย ต้องบริการผู้อื่นเท่าที่จะทำได้
- เมื่อได้รับเชิญไปรับประทานอาหารตามร้านอาหาร ไม่ควรสั่งของเอง ให้ผู้เชิญเป็นผู้สั่ง ถ้าเขาให้สั่งเองก็อย่าสั่งอาหารที่มีราคาแพงเกินควร (ตามสถานที่นั้น)
- การดื่มน้ำชา กาแฟ หรือของอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน ต้องไม่ทิ้งช้อนไว้คาในถ้วย เมื่อคนเสร็จแล้วให้ยกไปวางที่จานรอง แล้วอย่าใช้ช้อนตักกินเป็นอันขาด
- การรับประทานอาหารในร้านอาหารขณะแต่งเครื่องแบบ ควรเลือกร้านอาหารที่มีสภาพอันเหมาะสมแก่เกียรติของตน

ข้อ ๒๗ จงมีมารยาทในการสูบบุหรี่ (ข้อพึงระวัง ในปัจจุบัน สังคมมีแนวโน้มรังเกียจผู้สูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้นๆ โดยมีการรณรงค์ให้งดบุหรี่ หรือการจัดพื้นที่อันจำกัดให้สูบบุหรี่เพื่อไม่ให้รบกวนผู้อื่นๆ เหล่านี้เป็นสิ่งบอกเหตุว่า ในอนาคตผู้สูบบุหรี่จะถูกรังเกียจจากสังคม ดังนั้น นักเรียนนายร้อยตำรวจไม่ควรสูบบุหรี่)

- ไม่ควรสูบบุหรี่ในโบสถ์ พิธีทางศาสนา ราชพิธี และงานศพ
- อย่าสูบบุหรี่ในห้องคนไข้ โรงภาพยนตร์ บนรถโดยสาร
- การสูบบุหรี่ในแหล่งชุมชน จงใช้ความระมัดระวังว่าสมควรหรือไม่
- ไปบ้านใคร ถ้าเขาไม่มีบุหรี่ (หรือที่เชิญบุหรี่ไว้) ก็ไม่ควรสูบ แม้จะมีของเราติดไปเองก็ตาม (ถ้าจะสูบก็ขออนุญาตเจ้าของบ้านเสียก่อน)
- ถ้าเจ้าของบ้านมีบุหรี่รับรอง จะสูบของเขา หรือของเราเองก็ได้
- การสูบบุหรี่ระหว่างรับประทานอาหารนับว่าไม่สุภาพ
- หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่เดินลุยฉาย (ขณะแต่งเครื่องแบบ และอยู่ในที่สาธารณะ พึงงดเว้นโดยเด็ดขาด)
- สุภาพชนย่อมจะสูบกลัอง เฉพาะในที่ทำส่วนตัวของตนเท่านั้น
- อย่าให้ควันบุหรี่ไปรมผู้อื่น (ไม่ว่าใครก็ตาม)
- ไม่ควรสูบบุหรี่ต่อหน้าผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใหญ่ เว้นแต่ได้รับอนุญาตแล้ว
- ในวงสนทนาที่สนิทสนมกันระหว่างเพื่อนฝูง ควรเอาบุหรี่ออกมาวางไว้เป็นส่วนกลางให้ผู้อื่นได้ร่วมสูบด้วยทุกครั้ง บริการจุดให้ผู้อื่นตามสมควร

ข้อ ๒๘ ไปลา-มาไหว้

- จะทำอะไรก็ตาม เมื่อมีผู้ใหญ่อยู่ด้วย ต้องขออนุญาตเสียก่อน

ข้อ ๒๙ การปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ สตรี หรือผู้ชรา

- ในเรื่องที่เป็นความสะอาดกสบายหรือเป็นเกียรติ ต้องให้เขาปฏิบัติหรือรับความสะอาดกนั้นก่อนเรา (เราทีหลัง)

- ในเรื่องที่เป็นความไม่สะอาดกไม่สบาย เช่น ต้องเบียดเสียดหรือเสี่ยงอันตราย เราต้องเป็นผู้ปฏิบัติก่อน

- เดินกับสตรีต้องให้สตรีอยู่ด้านซ้าย ถ้าเดินขอบถนน สุภาพบุรุษต้องเดินด้านติดกับถนน

- การข้ามถนน สุภาพบุรุษต้องอยู่ด้านที่รถวิ่งมา และต้องนำสตรีข้ามไม่ใช่สตรีนำ

- เปิดประตुरถยนต์ให้ผู้หญิงหรือผู้ใหญ่เข้าไปนั่งก่อนแล้วจึงนั่งภายหลังและปิดประตู

- การให้เกียรติผู้ใหญ่ถือการให้ทางขวาหรือข้างหน้า หรือที่สูงกว่า

ข้อ ๓๐ จงเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี

- เข้าบริเวณวัดต้องถอดหมวกและอยู่ในการสำรวม
- ควรเข้าไปกราบนมัสการหรือแนะนำตัวแก่ผู้ครองวัดเป็นอันดับแรก (ถ้าทำได้)
- ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามวิธีการศาสนาต่างๆ
- กราบพระ แบบมือราบกับพื้น และไม่ต้องจรดมือที่ศีรษะเมื่อลุกขึ้น

ข้อ ๓๑ มารยาทในงานศพ

- แต่งกายเรียบร้อย ในชุดไว้ทุกข์ ตามประเพณีนิยม (แต่งเครื่องแบบ ดีที่สุด)
- เคารพศพก่อนอื่นแล้วจึงเคารพผู้ใหญ่และเจ้าภาพ
- จุดธูปเคารพ ๑ ดอก กราบ ๑ ครั้ง ไม่แบ่มือ
- เมื่อประธานจุดไฟ ต้องลุกยืนในอาการสงบ
- พุดคุยกับเจ้าภาพ แสดงอาการเสียใจ
- สำรวมกิริยาวาจาให้อยู่ในอาการสงบ ไม่แสดงกิริยาสนุกสนานครื้นเครง
- ควรมีพวงหรีด หรือดอกไม้เคารพศพด้วย
- ประธานกลับก่อนจึงกลับ

- เวลากลับ ไม่จำเป็นต้องบอกลาเจ้าภาพ (ปกติเจ้าภาพจะรอรับการบอกลา)
- ถ้าไปงานศพไม่ได้ เป็นคนรู้จักกัน ต้องแสดงความเสียใจทางจดหมายแทน

ข้อ ๓๒ ควรให้นามบัตรให้ถูกต้อง

- เพื่อเยี่ยมเยียน แนะนำตัว หรือการลา เมื่อไม่สามารถไปด้วยตนเองได้
- ให้แก่ผู้ที่ควรให้ อย่าให้โดยไม่เลือกบุคคล ระวังความเสียหายต่อตัวเอง

ในภายหลัง

- ไปต่างถิ่นได้รับความเอื้อเฟื้อจากใคร ก่อนลาควรมอบนามบัตรให้ด้วย
- ควรหลีกเลี่ยงการวางนามบัตร เว้นแต่ไม่มีวิธีการอื่นแล้ว

ข้อ ๓๓ ต้องเป็นคนหนักแน่น แน่นนอนไม่โลเล เยือกเย็น สุขุม รอบคอบ แม้จะได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจเพียงใดก็ตาม (อดทนต่อความเจ็บใจ)

- ต้องมีวาจาสัตย์ พูดจาจริง
- อย่าแสดงความแสนงอน ใจน้อย เกลียด โกรธ และกล่าวต่อหน้าผู้อื่น
- การร้องไห้เป็นสิ่งที่ควรละเว้นโดยเด็ดขาด
- อย่ายกตนข่มท่าน เมื่อได้รับคำชมหรือยกย่อง
- อย่าพูดในสิ่งที่เป็นลางร้ายต่างๆ เพราะบางคนถือมากและเห็นว่าจิตใจเรา

ไม่มั่นคง

- อย่าตื่นตระหนกตกใจต่อเหตุการณ์ทุกอย่าง อย่าเห่อเหิมความนิยมเพียง

ชั่วแล่น

- อย่าเชื่อฟังหรือรับฟังเรื่องใดๆ โดยไม่ได้ไตร่ตรองให้รอบคอบ
- อย่าเป็นคนขีปน หรือขี้อวด
- อย่าเป็นคนขี้นแวงผู้อื่น หรือหวาดกลัวภัยที่ยังมาไม่ถึงจนเกินควร
- อย่าประจบสอพลอ เอาหน้า

ข้อ ๓๔ จงมีระบบเกียรติศักดิ์อยู่ในจิตใจ

- กล้ารับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ไม่ว่าจะถูกต้องหรือไม่ก็ตาม หรือจะส่งผลอย่างไรก็ตาม

- ต้องชื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่นเสมอ
- จงเป็นผู้มีวินัยต่อหน้าและลับหลัง ทั้งในหรือนอกเวลาราชการ

ข้อ ๓๕ จงเป็นที่ตื่นอยู่เสมอ หูไว มีความว่องไว และสังเกตการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดต้องสืบสภาพโดยเร็วว่ามีใครบ้าง ผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานหรือผู้ที่รู้จักอยู่ด้วยหรือไม่ มีอันตรายอย่างไร ใครเป็นมิตร ใครเป็นศัตรู และเตรียมทางหนีที่ไล่ไว้เสมอ

ข้อ ๓๖ จงมีมารยาทในการเยี่ยมผู้ป่วย

- ก่อนไปเยี่ยม ควรสืบให้รู้ว่าป่วยเป็นอะไร (เพื่อจะได้เอาของไปฝากได้ถูก)
- อย่าอยู่นานเกินควร (ประมาณ ๑๐-๑๕ นาที)
- อย่าพูดเรื่องที่จะทำให้ผู้ป่วยกระตือรือร้นหรือเสียใจ หรือเสียใจ
- จงให้กำลังใจผู้ป่วยก่อนที่จะกลับ
- ให้ผู้ป่วยรู้ว่าเราเป็นห่วงและสนใจในอาการของเขาอยู่เสมอ

ข้อ ๓๗ จงมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

การดูกีฬา

- ปรบมือรับผู้เล่นทั้งสองฝ่าย โดยไม่เลือกว่าฝ่ายใด
- เคารพกติกาข้อตกลง และผู้ตัดสิน (อย่าเอาหน้าที่ผู้ตัดสินมาปฏิบัติเสียเอง)
- อย่าเปล่งเสียงสนับสนุนผู้เล่นในทางที่ผิดจนเกินของเขตแห่งความสามัคคี
- ให้เกียรติฝ่ายชนะ ไม่เหยียดหยันฝ่ายแพ้ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม
- รักษาความสะอาดที่นั่งดูกีฬา ตลอดเวลา

การเล่นกีฬา

- เคารพกติกาผู้ตัดสินโดยไม่ได้แย้ง
- รู้จักการให้อภัย ขอโทษเมื่อมีการผิดพลาดเกิดขึ้น
- อย่าอ่อนไหวตามคำของผู้ชม
- เพื่ออย่างสุขภาพ ชนะอย่างนักกีฬา
- แสดงความเป็นมิตรกับผู้เล่นทุกคน และทุกฝ่าย
- เมื่อผู้เชิญหรือชวนให้เล่นกีฬา ควรรับคำเชิญและเล่นโดยไม่แสดงความรังเกียจและเล่นให้ตลอดเกม

รังเกียจและเล่นให้ตลอดเกม

- ถ้าฝีมือเป็นรองก็ไม่ควรแสดงความเบื่อหน่าย หรือไม่อยากเล่น ถ้าฝีมือเหนือกว่าก็ไม่ควรดูถูก เหยียดหยัน รังเกียจ ราคามุขผู้เล่น

ข้อ ๓๘ พึงมีความแนบเนียนมีไหวพริบ มีเทคนิคในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเหมาะสมทั้งในการพูดโต้ตอบและการปฏิบัติ (กระทำการด้วยปัญญา)

เมื่อประสบเหตุขณะที่แต่งเครื่องแบบ (หรือไม่ก็ตาม) ถึงปฏิบัติดังนี้

- ช่วยเหลือคนเจ็บ
- จับกุมผู้กระทำความผิด (ถ้าทำได้ และไม่มีอันตราย)
- จัดกำลังต่างๆ ดำเนินรูปพรรณและพฤติการณ์ต่างๆ
- แจ้งให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ (ตำรวจท้องที่) ทราบโดยเร็ว
- ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในเรื่องอื่นๆ ตามสมควร เท่าที่จะทำได้

ข้อ ๓๙ จงมีความกล้าหาญ เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องต่อสู้จนถึงที่สุด เพื่อเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ จะต้องไม่หลบหนีจากการต่อสู้ที่ควรกระทำ ยึดมั่นอยู่เสมอว่า "หน้าที่เหนือสิ่งอื่นใด" แม้จะต้องเสี่ยงและเอาชีวิตเข้าแลกก็ตาม

ข้อ ๔๐ จงเป็นผู้ที่เตรียมตัวให้พร้อมอยู่เสมอในการปฏิบัติกิจการทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ในความรับผิดชอบส่วนตัว ในการคบหาสมาคม ฐานะตำแหน่งหรืองานส่วนตัว และจะต้องไม่ตั้งอยู่ในความประมาทตลอดเวลา ให้สมกับอุดมคติของตำรวจที่ว่า "รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต"